

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

Силабус навчальної дисципліни

«Невідкладна допомога при надзвичайних ситуаціях та масових ураженнях. Тактична медицина.»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра медицини катастроф та військової медицини, вул. Піроговська, 2
Викладач (-і)	Завідувач кафедри, к.мед.н., доцент Володимир МАЙДАНЮК, завуч кафедри, к.мед.н., доцент Павло БРЯНЦЕВ, доцент, к.мед.н., Олександр ПАНЧЕНКО, доцент, д.мед.н. Любов ПЕТРУК, доцент, д.мед.н. Сергій ТЕРТИШНИЙ, доцент к.мед.н., Андрій КОЛОТВИН, асистент Петро ЛАВРЕНЮК, асистент Олександр ТРЕТЬЯК.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: 048-7227259; 067-950-33-27 Завідувач кафедри Володимир МАЙДАНЮК volodymyr.majdanyuk@onmedu.edu.ua 067 77 42 555 Завуч кафедри Павло БРЯНЦЕВ vkafod@ukr.net Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного четверга Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – невідкладна допомога при надзвичайних ситуаціях та масових ураженнях. Тактична медицина.

Мета дисципліни: набуття здобувачами вищої освіти знань, формування елементів професійних компетентностей та практичних навичок з надання домедичної допомоги постраждалим та пораненим, а також проведення заходів з організації медичного забезпечення населення та військ в умовах надзвичайних ситуацій та у військовий час.

Завдання дисципліни:

1. визначення основних принципів оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного та природного характеру і в бойових умовах;
2. оволодіння навичками надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах;

3. опанування основ організації медичного забезпечення населення і військ як складової системи медичного забезпечення населення держави з урахуванням основних положень Кодексу цивільного захисту, Закону Про екстрену медичну допомогу, Воєнної доктрини України;
4. засвоєння організації і порядку проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення і військ в залежності від масштабу та характеру санітарних втрат у військах та серед населення.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- обов'язки та шляхи виконання поставлених завдань при надзвичайних ситуаціях та в бойових умовах.
- етапи медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах.
- систему лікувально-евакуаційного забезпечення, принципи організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців.
- систему оповіщення населення в умовах надзвичайних ситуації.
- методичні настанови щодо дій під час розгортання етапів медичної евакуації
- законодавчу базу щодо надання екстреної медичної допомоги, зокрема закон України «Про екстрену медичну допомогу».
- основні невідкладні стани людини; принципи надання екстреної медичної допомоги
- алгоритми надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах.

Вміти:

- розв'язувати складні задачі і проблеми, які виникають у професійній діяльності при надзвичайних ситуаціях та в бойових умовах.
- організувати та виконувати медичні заходи під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах
- визначати невідкладні стани; принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги; проводити організаційні та діагностичні заходи спрямовані на рятування та збереження життя постраждалих та поранених.
- надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах.
- виконувати медичні маніпуляції при надзвичайних ситуаціях та в бойових умовах
- приймати рішення про вжиття термінових заходів під час надання медичної допомоги
- розгортати функціональні підрозділи етапів медичної евакуації
- проводити заходи щодо індивідуального та колективного захисту від ЗМУ

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять, організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання.

Практичні заняття:

- словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації);
- практичні методи: вирішення ситуаційних завдань, відпрацювання навичок на симуляційних муляжах.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять, підготовка доповідей.

Зміст навчальної дисципліни

ТЕМА 1. Нормативно-правові засади цивільного захисту в Україні. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.

ТЕМА 2. Основи цивільного захисту населення.

ТЕМА 3. Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

ТЕМА 4. Організація цивільного захисту лікувальних та фармацевтичних закладів.

ТЕМА 5. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів.

ТЕМА 6. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.

ТЕМА 7. Види ушкоджень в бойових умовах. Засоби індивідуального медичного оснащення. Поняття домедичної допомоги. Проведення медичного огляду пораненого в бойових {секторі укриття та евакуації} та небойових умовах.

ТЕМА 8. Зупинка кровотечі та захист рани в бойових {секторі обстрілу, укриття та евакуації} та небойових умовах.

ТЕМА 9. Надання домедичної допомоги при гострих порушеннях прохідності дихальних шляхів в бойових та небойових умовах.

ТЕМА 10. Домедична допомога у бойових {секторі укриття та евакуації} та небойових умовах при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах. Пошкодження м'яких тканин кінцівок.

ТЕМА 11. Відтягнення та переміщення пораненого в укриття та його евакуація в бойових (сектор обстрілу, укриття та евакуації) та небойових умовах.

ТЕМА 13. Засоби масового ураження. Домедична допомога.

ТЕМА 14. Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях.

ТЕМА 15. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах.

ТЕМА 16. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Домедична допомога: Навч.-метод. посіб. для вищих мед. (фарм.) закладів. Схвалено МОЗ / О.Ф. Козлова. — К., 2017. — 49 с., іл., м'яка обкл.
2. Перша медична допомога: Підручник для мед. учил., коледжів, академій, інститутів медсестринства. — 4 вид., випр. Затверджено МОЗ / Петриченко Т.В. — К., 2018, 272 с.
3. Екстрена медична допомога військовослужбовцям на догоспітальному етапі в умовах збройних конфліктів, за редакцією професора Бадюка М.І., навчальний посібник, — Київ. — 2018 — 203 с.
4. Біобезпека, практичний poradnik, за редакцією академіка НАМН України, доктора медичних наук, професора В.М. Запорожана, доктора медичних наук, професора М.І. Бадюка, Одеса, ОНМедУ — 2018 — 431 с.
5. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур'єв, А.А. Гудима та ін.] — Київ. — 2016 — 400 с.
6. Екстрена медична допомога (вибрані аспекти): навчальний посібник / Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстренної медичної допомоги». — Донецьк: Ландон-XXI, 2014. — 320 с.
7. Стандарт підготовки І-СТ-3: Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини (видання 2). К: «МП Леся», 2015. — 148 с.
8. Стандарт підготовки «Фахова підготовка санітарного інструктора роти (батареї)» (видання 1) — Київ. — 2015 — 191 с.
9. Екстрена медична допомога (догоспітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Роціна. — Київ. Юстон. — 2016. — 212 с.
10. Організація медичного забезпечення військ: Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За редакцією професора Бадюка М.І. — К.: «МП Леся», 2014. — 430 с.

Додаткова:

1. Конституція України, 1996 (ст. 3, 16, 49, 50, 106, 138).
2. Закон України „Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення“ № 4004-ХІІ від 24.02.94 в редакції від 14.01.2021;
3. Закон України “Про екстрену медичну допомогу”, від 05.07. 2012 р. №5081-VI.
4. Закон України „Про правовий режим надзвичайного стану“, 2000 (1, 4-9,13, 16, 27-29).
5. Закон України “Про Збройні Сили України”, Редакція від 28.07.2016р.
6. Закон України “Про військовий обов’язок і військову службу”, в останній чинній редакції від 30 березня 2017 року.
7. Указ Президента України від 16.01.2013 р. № 20/2013 «Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій»
8. НАКАЗ МОЗ України 19.03.2018 № 504 «Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги»;
9. Основи законодавства України про охорону здоров’я // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 4. В редакції від 31.12.2020
10. Кодекс цивільного захисту України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 34-35, ст.458)

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю:

Поточний контроль: усне опитування, оцінювання виконання практичних навичок, розв’язання ситуаційних завдань, оцінювання активності на занятті.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи оцінювання: опитування, вирішення ситуаційної задачі;
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
  - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок;
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину(5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час огляду постраждалого, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час огляду постраждалого з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час огляду постраждалого з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду постраждалого.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійне опанування матеріалу декількох лекцій; підготовка до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.